

Posudek oponenta na diplomovou práci

Ing. Jiří Svatoš: Problematika ústavnosti regulačních poplatků ve zdravotnictví

Předložená diplomová práce má 50 stran textu, který autor rozdělil do čtyř částí, jež dále podrobněji člení. Diplomová práce je opatřena stručným úvodem (s. 1-2) a závěrem (s. 49-50) s tím, že v obou diplomant stručně popisuje obsah své práce, přičemž v úvodu uvádí základní cíl, který si vytkl, tj. odpověď na otázku, zda regulační poplatky stanovené v roce 2007 byly v souladu s ústavním pořádkem a dále má jeho práce „poskytnout úvodní podklad pro metodologický test vhodný k posouzení kolize sociálních práv s veřejnými statky“ (s. 1). V závěru pak autor konstatuje, že při uplatnění jím použitého „univerzálního testu proporcionality“ by *pravděpodobně* regulační poplatky *musely* být shledány v rozporu s právem na bezplatnou zdravotní péči dle čl. 31 LZPS, a to „na základě empirického posouzení dopadů regulačních poplatků“ (s. 49).

K diplomové práci je připojen Seznam použité literatury a pramenů (s. 51-59). Literatura obsahuje odhadem kolem sedmi desítek titulů v češtině a v angličtině a to jak monografií, učebnic, sborníků či časopiseckých statí. Na tyto publikace autor standardně odkazuje v poznámkách pod čarou (celkem kolem 200 odkazů). Součástí Seznamu je i oddíl „Judikatura Ústavního soudu ČR a Evropského soudu pro lidská práva, který uvádí přehledy nálezů a rozhodnutí, jež jsou v diplomové práci analyzované, případně zmiňované. Připojen je též přehled právních předpisů (s. 58), použitých internetových zdrojů (s. 59), stručný Seznam použitých zkratk a dále i požadovaný abstrakt a klíčová slova v češtině a v angličtině, tentokrát již s *jednoznačným závěrem* na základě provedeného testu a sice „Regulační poplatky nejsou v souladu s ústavním pořádkem, konkrétně právem na bezplatnou zdravotní péči dle čl. 31 LZPS“ (s. 61). Po stránce formální tak tato diplomová práce splňuje požadavky kladené na tento druh kvalifikačních prací na PF UK.

Způsob zpracování zvoleného tématu diplomové práce vždy odráží myšlenkové pochody, způsob uvažování a je svědectvím jisté kreativity každého autora. V první části (s. 3-12) diplomant zřejmě poodhaluje původní inspiraci pro volbu uvedeného tématu své práce, když se věnuje dvěma nálezům Ústavního soudu (Pl. ÚS 1/08 a Pl. ÚS 36/11) se zaměřením na regulační poplatky ve zdravotnictví. Uvádí zde přehled příslušné zákonné úpravy, navrhovatele, kteří se obrátili na Ústavní soud, přičemž důraz klade na odůvodnění obou nálezů, v nichž Ústavní soud v zásadě sice došel k odlišným závěrům, byť ani v jednom z uvedených případů se tak nestalo jednoznačnou a přesvědčivou většinou soudců ÚS ČR.

Ve druhé části (s. 13-23), která nese název „Metodologie řešení ústavní konformity zákonů s lidskými právy“, autor uvádí přehled a možné přístupy k řešení daného problému převážně v odborné literatuře oboru teorie práva a to jak v historickém kontextu, s tím, že zvláštní pozornost věnuje principu proporcionality, jeho odůvodnění, ale i kritice, tak i jeho uplatnění v soudní praxi.

V třetí části „Teorie sociálních práv“ (s. 24-37) s oporou v uvedené literatuře diplomant odlišuje práva sociální a práva základní, stručně charakterizuje jejich odlišnosti, historický vývoj se zaměřením na ústavní zakotvení, včetně možných přístupů k přezkumu ústavnosti sociálních práv a jejich limitů ze strany ústavních soudů a ESLP.

Jádro diplomové práce zřejmě představuje část čtvrtá (s. 38-50) „Případová studie: regulační poplatky ve zdravotnictví“, kde autor provádí „test na základě proporcionality se specifickou intenzitou přezkumu pro posouzení souladu regulačních poplatků s ústavním pořádkem“ (s. 46), aby na jeho základě došel již k výše uvedenému závěru.

Autor předloženou práci nepochybně osvědčil schopnost shromáždit v dostatečném rozsahu relevantní literaturu ke zvolenému tématu a za její pomoci argumentovat ve smyslu vytčeného záměru, prokázal i znalost a porozumění problémům zkoumané judikatury Ústavního soudu. Pochybnosti ve mně vyvolává volba tématu diplomové práce a vzhledem ke způsobu zpracování její obsah nikoli v oboru teorie práva, ale v oboru práva ústavního.

Za vážný nedostatek diplomové práce však považuji zřejmě zcela chybějící anebo přinejmenším nedostatečnou gramatickou korekturu rukopisu, která se týká namátkou: nejednotného označení názvů orgánů (malá, velká písmena), chybné citace zákonů (bez uvedení zkratky Sb.), vět začínajících znakem §, interpunkce,

chybějících písmen ve slovech, chybějících předložek, přebývajících zvratných zájmen, vyšinutí z vazby aj. hrozivé jsou přepisy z němčiny, ať již jde o literaturu anebo jména např. „Böckenfördeho paradox“ (s. 13) a v práci důsledně chybně uváděné jméno J. Habermase.

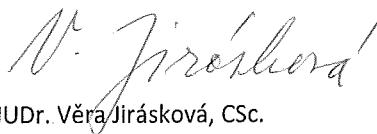
Jakkoli rozumím volání po konzistentním rozhodování Ústavního soudu i v oblasti sociálních práv, stejně jako považuji za potřebné soustavně provádět kritickou analýzu jeho judikatury, jsem vyloženě skeptická, pokud jde o autorovu zjednodušenou představu, že pouhé nastavení „správné“ a jednotné metodologie při posuzování ústavnosti právní úpravy v oboru sociálních práv přinese automaticky řešení všech nastolených problémů.

Předloženou diplomovou práci **doporučuji k ústní obhajobě.**

Současně považuji za vhodné, aby v jejím průběhu autor blíže osvětlil některá svá tvrzení, např.

- z čeho vychází na s. 15-16, pokud jde o naznačené změny v přístupu a metodologii Ústavního soudu v druhé dekádě jeho působení;
- s. 29 – v jakém smyslu by měla být odlišně posuzována sociální práva od práv základních při zohlednění nestejného zatížení veřejných rozpočtů? V závislosti na výši výdajů by se snad měl měnit přístup Ústavního soudu v rámci abstraktní kontroly ústavnosti?

V Praze 10. dubna 2015

JUDr. Věra Jirásková, CSc.

Katedra ústavního práva PF UK